

LOVEC

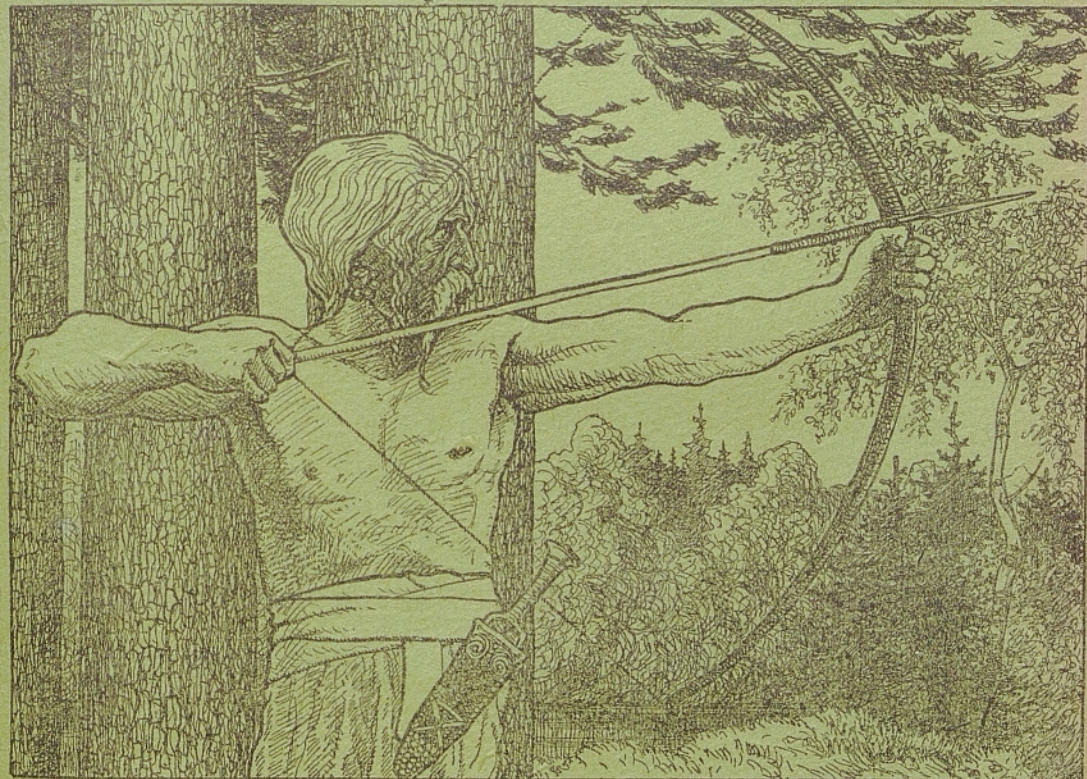
Štev. 6.

List za lov in ribarstvo.

Leto V.

V Ljubljani, dne 15. junija 1914

VSEBINA:

LOV: M. Hanzlovský: Iz zapiskov starega lovca. (Dalje prih.) — A. Seliškar: Albinizem in melanizem pri živalih. (Dalje prih.) — Seznam o gnezdenju za nas važnejših ptic. — LISTEK: S. E.: Pri bukvi. — Iz lovskega oprtnika. — Vprašanja in odgovori. — Izkaz. — Astronomski koledar. — Mala oznanila. — Oglasi.

Slovensko lovsko društvo

in njegovo
glasilo

„Lovec“

Društvo je namenjeno slovenskim lovcem vseh pokrajin. Sedež mu je v Ljubljani.

Članarina znaša na leto **6 kron.** Kdor pa plača enkrat za vselej **60 kron**, postane ustanoven član in je nadaljnjih letnih prispevkov oproščen.

Društvo izdaja svoje glasilo „**Lovec**“, ki izhaja 15. vsakega meseca. Člani ga dobivajo brezplačno, za nečlane pa velja v Avstro-Ogrski **8 kron** na leto. Kdor prebiva v inozemstvu, mora doplačati še poštnino. Vsaka posamezna številka velja 50 vin. Tudi „Mala oznanila“ stanejo za nečlane 50 vin, člani pa imajo pravico do trikratnega brezplačnega oznanila v listu.

Oglase računa društvo stran po 200 K (na ovitku), ozir. 180 K (na prilogi). Manjši oglasi veljajo sorazmerno manj.

Društvene znake oddaje društvo po 2 kroni.

Jakob Zalaznik, slaščičarna, pekarija in kavarna

===== Stari trg št. 21

Podružnice: Glavni trg št. 6, Kolodvorska ulica št. 6.

Čekovni račun pri c. kr. hran. uradu št. 113.187. ————— Telefon šte. 194.

: Mestna hranilnica ljubljanska :

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

**Največja
slovenska
hranilnica.**

Denarnega prometa koncem leta 1913	K 700,000.000.—
Vlog	„ 43,500.000.—
Rezervnega zaklada	„ 1,330.000.—

**Največja
slovenska
hranilnica.**

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4 1/2 %

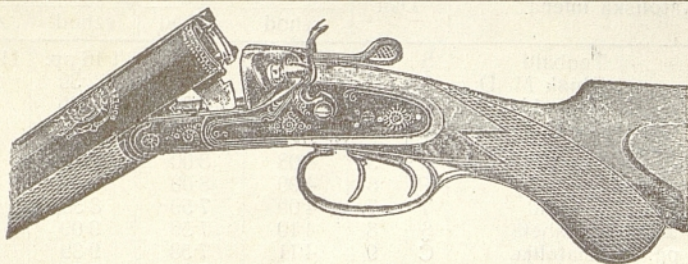

brez odbitka. Hranilnica je **pupilarno varna** in stoji pod kontrolo **c. kr. deželne vlade.** — Za varčevanje ima vpeljane lične **domače hranilnike.**

: Prva boroveljska orožjetvorna družba :

≡ **PETER WERNIG,** ≡

BOROVlje, KOROŠKO

Izdeluje najnovejše in priznane prvovrstne lovske puške vseh sestav za zrnje in kroglo z najboljšim strelnim učinkom. Bogata zaloga Browning-, Steyr- in drugih avtomatičnih pištol, samokresov, zračnih pušk, sploh vsega v puškarsko stroko spadajočega orožja.

Popravila. — Strelivo. — Ceniki.

Ludovik Borovnik, puškar v Borovljah na Koroškem,

priporoča najmodernejše puške za lov (dvocevke, risanice, trocevke i. t. d.), dalje Mannlicher-repetirke z najboljšim strelnim učinkom, pripravne za lov, Mannlicher-Schönauer-repetirke, Browning-pištole

kakor tudi pištole sistema „STEYR“, krogla 6.35 in 7.65, po prvotnih cenah.

Priporoča se tudi za izdelovanje novih kopit in cevi. — Popravlja in prenareja vsakovrstne stare puške po najnižjih cenah.

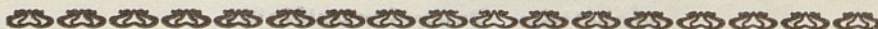

Astronomski koledar.

Julij 1914

Katoliška imena		Dan	Solnca		Lune		
			vzhod	zahod	vzhod	zahod	
Ščep ☿ 7. ob 2h 59 m pp.	Teobald	S	1	4:05	8:01	1:16 pp.	11:46 zv.
	Obisk M. D.	C	2	4:06	8:01	2:39	zjutr.
	Helijodor	P	3	4:06	8:01	4:05	0:07
	Urh	S	4	4:07	8:01	5:30	0:35
	5. pob. Cir. M.	N	5	4:08	8:00	6:47 zv.	1:13
	Izajija	P	6	4:09	8:00	7:49	2:05
	Vilibald	T	7	4:09	7:59	8:36	3:11
	Elizabeta	S	8	4:10	7:59	9:09	4:27
	Anatolija	C	9	4:11	7:58	9:39	5:48
	Amalija	P	10	4:12	7:58	9:52	7:05
	Pij I.	S	11	4:13	7:57	10:08	8:18 dp.
Zadnji krajec ☾ 15. ob 8h 31 m dp.	6. pob. Moh. F.	N	12	4:14	7:56	10:21	9:29
	Marjeta	P	13	4:15	7:56	10:34	10:36
	Bonaventura	T	14	4:16	7:55	10:48	11:44
	Henrik I.	S	15	4:17	7:54	11:03	12:51 pp.
	Skapul. D. M	C	16	4:18	7:53	11:22	1:59
	Aleš	P	17	4:19	7:52	11:45	3:09
	Kamil Lel.	S	18	4:20	7:51	zjutr.	4:18
Mlaj ☿ 23. ob 3h 38 m zj.	7. pob. Vinc.	N	19	4:21	7:50	0:16	5:25
	Marjeta	P	20	4:22	7:49	0:58	6:25 zv.
	Danijel	T	21	4:23	7:48	1:54	7:14
	Marija Magd.	S	22	4:24	7:47	3:02	7:52
	Apolinar	C	23	4:25	7:46	4:19	8:21
	Kristina	P	24	4:26	7:45	5:40	8:43
	Jakob	S	25	4:27	7:44	7:01	9:01
Prvi krajec ☾ 30. ob 0 h 51 m zj.	8 pob. Ana	N	26	4:28	7:43	8:23 dp.	9:18
	Pantaleon	P	27	4:29	7:42	9:43	9:35
	Inocencij	T	28	4:31	7:41	11:04	9:51
	Marta	S	29	4:32	7:40	12:27 pp.	10:12
	Abdon, Senen	C	30	4:33	7:38	1:52	10:37
	Ignacij Lojol.	P	31	4:35	7:37	3:16	11:11

Dolgost dneva: Od 15h 56 m do 15h 2 m.

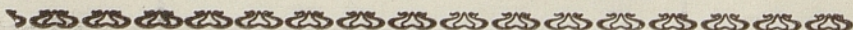

Mala oznanila.

Prodam izvrstno izučena psa (pes in psica) nemške kratkodlake pasme. Pes je v četrtem, psica v drugem polju. Kupec jih lahko preizkusi pri meni, potem mu jih dam še za 8 dni na poskušnjo. Ivan Geč, lovec grofa Attensa v Dobovi pri Brežicah.

Rjavotigrast, jako lep in izboren, štirileten frmač in pa štiri mladiči njegovega rodu so naprodaj. Pojasnila daje Janez Golob, lovec Kranjske obrtne družbe na Jesenicah, Gorenjsko.

Prodam dva meseca stara, čistokrvna frmača izvrstnih staršev. Eden je istrske, drugi nemške pasme. Cena po dogovoru. Ivan Zelen v Senožečah.

M. Hanzlovský :

Iz zapiskov starega lovca.

Zapiski, ki jih začnem tu priobčevati, so mojega očeta. Od rojstva obdarjen z velikim veseljem do narave, je živel vse svoje življenje gozdu in lovu. Kot dečka ga je učil lovske umetnosti v Vltavini na Češkem oče, premožen posestnik in lovski zakupnik, pozneje je živel od gozda in lova. Ko je namreč dovršil v Krumlovu tri razrede nemške realke, je stopil kot gozdarski vajenec v službo na knezoškofijskem posestvu, oziroma pri gozdarskem uradu rojstnega kraja. Tu je prebil predpisana tri vajeniška leta, napravil državni izpit v Taboru in dobil nato mesto lovskega pristava v lovišču Njegovega Veličanstva pri Laksenburgu. Na njegovo žalost pa ga je iztrgala iz te službe vojska l. 1866. Ker mu ni kazalo po končanih vojaških letih, poiskati si kje mesta, je ostal pri vojaki in se je udeležil našega pohoda v Bosno in Hercegovino. Tu mu je pa bilo dovolj vojaške službe, zato je stopil kot c. kr. gozdar v službo pri oskrbništvu v Kostanjevici, kjer je oskrboval okoliš Opatova gora na Gorjancih. Kot certifikatist bi bil sicer lahko stopil tudi v kako drugo državno službo, a ljubezen do gozda in živali ga je pripravila do tega, da se je zadovoljil z manjšo. Devet let je ostal v Kostanjevici, nato je prišel v kostanjeviško Krakovo, pozneje pa v Klano na Krasu, kjer je končal svoje službovanje.

Kot gozdar je videl in doživel na tem svojem življenjskem potu marsikaj v lovskem oziru zanimivega, o čemer nam pripovedujejo njegovi zapiski.

I. V cesarjevi službi.

Fazanerija Marialanzendorf pri Dunaju leži na planoti in je bila svoječasno okroglo 500 *ha* velika. Pokriva jo izključno le listnato drevje, ponajveč tako, ki rodi obilo jagod in sadja. Povprek in po dolgem je bilo lovišče razdeljeno v mnogo manjših oddelkov pravokotne oblike. Te delne pravokotnike so delile 1-50 *m* široke, s peskom posute steze. Nekaj teh oddelkov je bilo poraslih z nizkim, gostim grmičevjem, katerega smo prirezali vsako leto. Tu so si iskali fazani zavetja pred roparicami, pa tudi pred prehudo solnčno vročino. Na vsaki stezi je bila postavljena zaklopnica iz trdne mreže, ki je segala do žive meje ob stezi. Križišča stez so pa bila zastavljena s skopci na stopalo. Te pasti smo nastavljali seveda šele tedaj, ko so bili že vsi fazani polovljeni in v hišice spravljani. Ker se izprehajajo roparice ponoči kaj rade po stezah, smo pospravili na ta način čez zimo skoro vse škodljivce. Za lov ptic roparic smo imeli uharico, s katero smo dosegli vsak čas svoj namen.

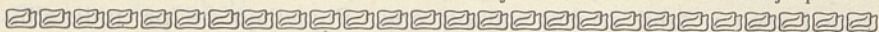
Vsak oddelek fazanerije je imel približno v sredini blizu steze sipališče za krmljenje fazanov. Na drugi strani steze so stale majhne lesene hišice, iz katerih smo lahko opazovali fazane na sipališču.

V lovišču je moral vladati mir. Brezpotrebno streljanje kakor tudi vsak ropot je bil strogo prepovedan. Tujci niso smeli v fazanerijo. To so jim naznanjali na vseh koncih in krajih postavljeni ali nabiti napisi.

Fazane so lovili svoječasno samo enkrat na leto. K dvornemu lovu so bili povabljeni samo nadvojvodi in visoka gospoda. Pri takem lovu je padlo po navadi od desetih strelcev 400—500 fazanov. Po končanem lovu smo pričeli, ko je odpadlo listje, loviti fazane na sipališčih. V to svrho smo rabili posebno napravo, namreč iz železnih palic napravljen okvir, ki je bil približno 25—30 *cm* visok in zgoraj z mrežo pokrit. Postavili smo ga nad sipališčem ter podprli na eni strani s primerno dolgo deščico. Ta je bila pritrjena na vrvici in v zvezi s prej omenjenimi hišicami. Ko so prišli fazani na sipališče po zrnje ter zlezli zaradi tega pod okvir, je potegnil fazane loveči lovec za vrvico in — bili so v pasti. Nato je hitro skočil k okviru, previdno pobral fazane izpod njega ter jih spravil v platnene vreče, ki so bile po dolgem pritrjene na palice. Dva nosača sta imela vedno posla z odnašanjem ulovljenih fazanov v vrečah. Pripomniti moram, da so bila tedanja sipališča po dva metra dolga in široka ter posuta z drobnim peskom. Ves prostor je bil pokrit s poševno streho iz

desek. Krmili smo vse leto. Na spomlad in tako dolgo, dokler niso odrasli mladiči, smo nasipavali pšenico, pozneje pa samo ječmen. Kadar smo nasipali, smo poklicali fazane s piščalko, katere glas so razumeli tako dobro, da so takoj pritekli, komaj se je bil lovec nekoliko odstranil. Nikdo ne bi verjel, kako se navadi ta perutnina na sipališča, v katerih bližini se skoro vedno zadržuje. Dalje prih.

Dalje prih.

Albin Seliškár:

Albinizem in melanizem pri živalih.

(Dalje.)

Dalje je v Rudolfinumu iz rodu vran snežnobela sraka (pica dica L.) in samica šoje (garrulus glandarius L.), ki je splošno pepelnata, le posamezna peresa so temnejša, podvrat je rdečkast, letalna in krmilna peresa deloma bela; mesto, kjer se svetlika sicer modro-belo-črno ogledalce, pokriva temnosivo perje; kožica na kljunu je rožnata, oči so bledordeče.

Celo lestvico barvnih nepravilnosti opazujemo na vrabcih (*passer domesticus* L.): od eksemplarjev, ki se jim je temna telesna risba umaknila enotni, svetlo-prsteno-rjavi barvi, pa do nesomerno lisastih in zamazano- ali snežnobelih poedincev z rdečimi očmi ter s karakteristično bledo-rdečkasto-rumeno barvo kože na kljunu in na nogah.

Plazilci. Pri njih se pojavljajo barvne nepravilnosti zlasti v odvisnosti od zemljepisnih razmer; gorske živali se hitro ločijo od dolinskih.

Med domačimi kuščaricami je najbolj izpremenljiv pozidni martinček (*Iacerta muralis* Laur.), ki kaže posebno na jugu mnogoštevilne barvne različke. Razvit melanizem se opazuje pri planinskih poedincih živorodnega martinčka (*Iacerta vivipara* Jcq., v. *nigra* Sturm). Zelo raznoličen je v barvi slepec (*Anguis fragilis* L.). Mladiči imajo črn trebuh, sicer so pa precej svetli; starejši eksemplari so včasih skoro črni; često postanejo slepci v starosti svetlejši (gerajohroizem). — Nepopolno flavistična oblika mlade kobranke (*Tropidonotus tessellatus* Laur., v. *flav.* Werner) je znana iz borovniškega Pekla. Flavistični poedinci na jugu niso baš redki.

Najbolj znana trajna melanistična zvrst pri plazilcih je črni gad (*Vipera berus* L., v. prester), ki je temnočrn in nima rogljaste črte. Živi predvsem v Alpah, pa tudi na temnih močvirskih tleh. Modras (v. *amodytes* L.) ni tako izpremenljiv; v melanističnih oblikah nastopa redko. Oba strupeniaka se pojavljata često v eritrističnih različkih.

Krkoni. Izmed teh se najbolj izpreminja v barvah zelena rega (*hyla arborea* L.); njena lepo zelena barva temelji na skupnem učin-

kovanju treh kožnih plasti: gorenje rumene, srednje vijoličaste in črne spodnje. Navadno so ekstremne barve pri regi odvisne od barv okolice.

Prave žabe se ne prilagode tako hitro okolici, zato pa lahko trajno obdrže enkrat pridobljeno barvo. Melanistični eksemplarji zelene žabe (*rana esculenta* L.) in sekulje (*r. temporaria* L.) so znani iz barskih krajev. Posebno zadnja se nagiblje k melanizmu; njeni paglavci so izmed vseh v žabji družini najbolj črni. Pojavljajo se pa tudi albinistične, svetlordeče žabe.

Močerad (*salamandra maculosa* Laur.) se pokaže včasih v ekstremnih barvnih različkih; pri nekaterih izginejo rumene lise skoro popolnoma, tako da so taki poedinci precej črni, pri drugih pa postane vsled razširjenja teh lis površje svetlo. Redko se opazuje pri močeradih eritrizem; svetle lise so potem cinoblasto-rumeno barvane. — Naši pupki — veliki (molge *cristata* Laur.), mali (*m. vulgaris* L.) in alpski (*triton alpestris* Laur.) — so v barvah jako nestalni; v temi pod kamni se nahajajo skoro brezbarvne živali, medtem ko nastanejo vsled razširjenja lis črez celo telesno površje melanistične oblike. Zanimiva glede barve je človeška ribica (*proteus anguinus* Laur.). Ako živi svetlo-kožnatoredeča prebivalka naših kraških jam dalje časa na svetlobi, se pobarva rdečerjavo ali pa dobi temno-vijoličaste pege po koži. Mladičem na svetlobi živečih človeških ribic se razvijejo vrhutega normalne oči.

Ribe. Barvne izpremembe nastajajo več ali manj tudi pri ribah. Posebno se izpreminja klin (*gobius fluviatilis* Cuv.), ki živi tudi v Pivki v Postojnski jami. Bele „postrvi“, ki so jih našli nekateri v podzemskih prostorih, so večinoma v temnih prostorih pobledeli klini. Naravnost klasičen je albinizem pri beli ribi iz Mamutove jame v Sev. Ameriki. V švabskih jamah so baje opazovali črne postrvi. — Zelo temni poedinci linja (*tinca vulgaris* Cuv.) in postrvi (*salmo fario* L.) žive v močvirnih vodah. Pri nekaterih ribah počrne samo robovi lusk.

Mehkužči. Barvna raznoličnost pri polžih je odvisna od temnih barvonoscev v zunanji plasti pokožnice in od posebnih, temnejša barvali izločujočih žlez. Med slinarji je najbolj izpremenljiv gozdni lazar (*arion empiricorum* Fér.), ki se pojavlja v rdečih in črnih različkih; med obema je vse polno prehodov. Mladiči so beli, njihova glava in tipalnice so črne (v. *melanocephala*). Pri pepelnato-črnem slinarju (*limax cinereo-niger* W.) je skoro vsak poedinec v drugem obsegu marogast; skupina barvnih različkov iz S. Robičeve zbirke je razstavljena v muzeju. Raznoličen je tudi poljski slinar (*limax agrestis* L.), ki kaže vse prehode med belkasto in temnorjavo barvo.

Izmed lupinarjev varijira najbolj mali vrtni polž (*helix arbustorum* L.), nekoliko manj navadni polž (*h. pomatia* L.). Barvne izpremembe

in vzporedno z njimi izpremembe lupinine debeline so odvisne od množine apnenca v tleh, na katerih živi polž. Na malo apnenih tleh izginejo maroge na lupini in se pokaže enolična temnorjava barva. Na nekaterih lupinarjih se razširijo črni trakovi površja in potemnijo lupino. Albinistični so majhni (2—3 mm veliki) jamski polžki (speozoum Ham.), ki uspevajo zlasti v vlažnih jamah brez prepiha. Splošno se opaža pri onih vrstah, ki živijo v mračnih, mokrih globelih in v vhodih jam, da pobelijo.

Členonožci. Nestalen v barvah je potočni rak (*astacus fluviatilis* Rond.), ki se pojavlja v črnih melanističnih, zamazano-zelenih, rjavih in celo v rdečih različkih. Iz kranjskih jam so znani beli raki.¹ — Manjši raki iz reda obročkarjev, ki živijo v naših jamah, so popolnoma beli (3 cm dolga *troglocaris Schmidtii* Dormitzer iz Kompoljske jame, jamska postranica *gammarus puteanus* Sch. in beli, deloma tudi rdečkasti kočiči).

Tudi stonoge imajo svoje albinistične zastopnike v jamah (*lithobius stygius* Latz., *craspedosma stygium* Latz.).

Nepregledno je število znanih barvnih različkov pri žuželkah. Pogost albinističen ravnokrilec je jamska kobilica (*Troglophilus cavicola*), zeleno progasta na rumenkasto-belem dnu; skoro v vsaki jami je drugače barvana. Zanimiv melanizem je opazoval Werner² pri afriških stepnih kobilicah. V stepah, kjer je rastlinstvo vsled požarov ožgano, postanejo kobilice in druge žuželke temne, oziroma črne.

Pri hroščih je melanizem znan na planinskih vrstah, nepopolna pobledelost pa predvsem pri mnogoštevilnih prebivalcih jam.

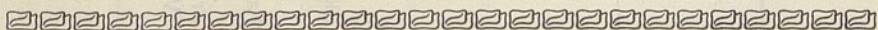
Dobro proučene so barvne nepravilnosti pri metuljih.³ Albinizem in melanizem nista pri njih večinoma navezana na prvotne risbe kril; v popolnih slučajih nepravilnosti pobledi, oziroma potemni osnovna barva. Včasih se pokaže podoben pojav še na risbah. Zanimivi so zlasti oni nepravilni metulji, pri katerih so prednja ali zadnja krila ali pa samo krila ene strani nepravilno barvana. Pri nekaterih vrstah so se nepravilni različki v razvoju tako utrdili, da nastopajo redno v določenih letnih časih kot samostojne, v barvah različne oblike (sezonski dimorfizem). Znan primer za časovno dvobarvnost je pegavček (*araschnia levana* L.). Pomladna zvrst je svetlejša, rdečkastorjava in izleze iz prezimujoče bube, poletna (gen. prorsa) je temnejša in se razvije iz poletnih gosenic.

(Dalje prih.)

¹ Iz novih jam ob Cerkniškem jezeru (Brinšek-Badiura, Plan. Vestnik 1908).

² Verh. z.-b. Ges., Dunaj 1907, str. 14.

³ Nepravilnosti, znane pri naših metuljih, so zabeležene v I. Hafnerjevem seznamu kranjskih velikih metuljev, Carniola 1909—1912.

Seznam o gnezdenju za nas važnejših ptic.

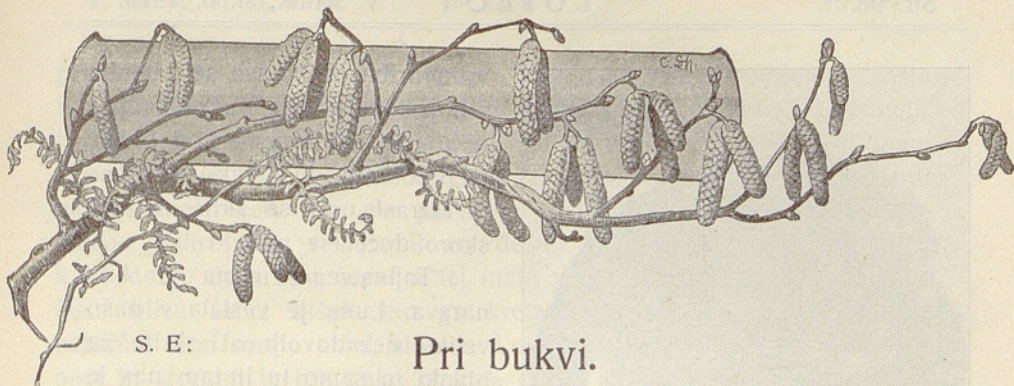
A. Koristna perutnina.

VRSTA	Čas valitve	Število iz- nesenih jajec	Povprečna mera jajec z ozirom na podolžnico in povprečnico v milimetrih	Teža praznih jajec v centigr.	Valina doba v dneh	Vališče
Brinjevka, <i>Turdus pilaris</i> L.	koncem maja	4—6	28·9 × 20·7	39	15	Nizka ali srednjevisoka drevesa, večkrat v družbah
Grivar, <i>Columba palumbus</i> L.	aprila in junija	2	41·8 × 29·5	148	17	Na drevesih, največkrat v polovični višini
Duplar, <i>Columba oenas</i> L.	začetkom aprila in junija	2	37·2 × 28·1	124	17	V votlem drevju
Divji petelin, <i>Tetrao urogallus</i> (L.)	maja	6—12	55·1 × 41·7	414	26	V gozdu na tleh, dostikrat blizu potov
Ruševac, <i>Tetrao tetrix</i> (L.)	sredi maja	6—12	51·6 × 36·6	274	26	
Gozdni jereb, <i>Tetrao bonasia</i> (L.)	maja	7—9	39·9 × 29·1	137	22	
Skalni jereb, <i>Caccabis sax.</i> (M.)	maja ali junija	12—15	40·2 × 30·8	240	23	Pod nizkim grmičevjem na Krasu ali v visokem gorovju nad drevesno mejo
Snežni jereb, <i>Lagopus mutus</i> (Montin)	junija	9—14	43·3 × 30·3	186	24	
Fazan, <i>Phasianus colchicus</i> (L.)	koncem maja	11—20	45·2 × 35·6	268	24	V travi pod grmovjem
Jerebica, <i>Perdix perdix</i> (L.)	maja	8—22	35·2 × 27·2	128	25	V žitu, detelji in pod grmovjem
Prepelica, <i>Coturnix coturnix</i> (L.)	začetkom junija	8—16	30·9 × 23·6	74	19	V žitu in na travnikih
Velika droplja, <i>Otis tarda</i> (L.)	začetkom maja	2	80·1 × 57·4	1500	30	Tratine in žitna polja
Priba ali vivek, <i>Vanellus vanellus</i> (L.)	sredi aprila	3—4	46·1 × 32·8	147	26	Mokri travniki
Žerjav, <i>Grus grus</i> (L.)	maja	2	98·4 × 61·7	2364	28	Na zelo mirnih mestih močvirja
Bobnarica, <i>Botaurus stellaris</i> (L.)	koncem maja	3—4	52·0 × 38·5	271	22	Globoko v bičevju

VRSTA	Čas valitve	Število iz-neseni jajec	Povprečna mera jajec z ozirom na podolžnico in povprečnico v milimetrih	Teža praznih jajec v centigr.	Valina doba v dneh	Vališče
Kosec, <i>Crex crex</i> (L.)	junija	7—12	36·8 × 26·7	90	21	Na večidel mokrih travnikih
Zelenonoga tukalica, <i>Gallinula chloropus</i> (L.)	maja — julija	4—9	45·9 × 31·3	196	20	} Na dnu bičevja
Črna liska, <i>Fulica atra</i> (L.)	konc. aprila in začet. maja	4—8	49·7 × 35·6	327	22	
Gozdni kljunač, <i>Scolopax rusticula</i> (L.)	sredi aprila	3—4	43·2 × 32·5	142	20	V gozdu na tleh
Kozica, <i>Gallinago gallinago</i> (L.)	začetkom maja	4	39·7 × 29·0	78	20	} V močvirju
Grbež, <i>Gall. gallinula</i> (L.)	začetkom junija (Šved.)	4	38·8 × 27·7	63	*	
Rumenokljuna gos, <i>Anser anser</i> (L.)	začetkom aprila	3—5	87·5 × 57·8	1920	28	Na suhih krajih močvirij ali pa plavajoče gnezdo
Nemi labud, <i>Cygnus olor</i> (Gm.)	začetkom junija	3—4	106·0 × 68·5	4670	36	V bičevju
Velika divja raca, <i>Anas boschas</i> (L.)	koncem aprila	6—12	57·5 × 41·0	475	26	V bičevju ali v gnezdih v bližini vode
Čopasti pondirek, <i>Podiceps cristatus</i> (L.)	začetkom maja	4—5	55·2 × 36·4	388	23	V bičevju na njegovih steblih ali plavajoče gnezdo
Navadni galeb, <i>Larus ridibundus</i> L.	koncem aprila do srede maja	2—3	51·8 × 36·3	218	23	V družbah ob jezerih in velikih ribnikih
Postolka, <i>Cerchneis tinnunculus</i> (L.)	začetkom maja	3—6 (7)	39·5 × 31·5	168	27	Vranje gnezdo, pečine in zidine
Gozdna uharica, <i>Asio otus</i> (L.)	koncem marca in aprila	4—6	39·0 × 32·1	175	27	V vranjih gnezdih
Lesna sova, <i>Syrnium aluco</i> (L.)	konc. marca in začet. aprila	3—5	47·1 × 37·7	289	23	V votlih drevesih
B. Škodljiva perutnina						
Planinski orel, <i>Aquila chrysaëtus</i> (L.)	aprila	1—2	75·3 × 60·3	1300	30	Večinoma na čereh, redko na zelo visokih drevesih
Belorepec, <i>Haliaëtus albicilla</i> (L.)	februarja in marca	2 (3)	76·5 × 58·0	1510	30	Na zelo visokem in starem drevju, redko v skalovju

* Radi pomanjkanja gradiva nedog n ano.

VRSTA	Čas valitve	Število iz- nesenih jajec	Povprečna mera jajec z ozirom na podolžnico in povprečnico v milimetrih	Teža praznih jajec v centigr.	Valina doba v dneh	Vališče
Kričavi orel, <i>Aquila pomerana</i> Brehm.	sredi maja	2	61·9 × 49·3	733	22	Na visokem drevju
Ribji orel, <i>Pandion haliaëtus</i> (L.)	koncem aprila	2—3	60·5 × 45·4	770	24	Na vrhu visokih dreves ali skal
Kačar, <i>Circaëtus gallicus</i> (Gm.)	začetkom maja	1	74·7 × 57·1	1082	28	Sredi močnejšega drevja
Kanja, <i>Buteo buteo</i> (L.)	aprila	2—4	57·9 × 45·7	465	21	
Kostanjevi škarnjek, <i>Milvus</i> korschun (Gm.)	koncem aprila do srede maja	2—4	54·2 × 42·9	457	21	
Sokol selec, <i>Falco peregrinus</i> Tunst.	začetkom aprila	3—4	53·7 × 41·1	395	20	Na visokih drevesih in v pečinah
Kragulj, <i>Astur palumbarius</i> (L.)	začetkom aprila	2—4	57·4 × 44·0	491	21	Na višjih drevesih, večkrat na hojah
Kraguljček, <i>Accipiter nisus</i> (L.)	maja	4—6	38·9 × 31·9	188	20	Večinoma na srednje visokih storžnjakih v mešanih gozdih
Velika uharica, <i>Bubo bubo</i> (L.)	koncem marca, začetkom aprila	2—3	60·6 × 49·2	561	34	V pečinah in na skalnatih pomolih
Krokar, <i>Corvus corax</i> (L.)	marca	3—5 (6)	47·2 × 35·4	205	19	Na najvišjih drevesih in na skalnih pomolih
Črna in siva vrana, <i>Corvus</i> <i>corone</i> L. in <i>cornix</i> L.	sredi aprila	3—5 (6)	42·0 × 29·0	124	19	Na visokem in srednjevisokem drevju
Sraka, <i>Pica pica</i> (L.)	sredi aprila do sredi maja	4—7	34·5 × 23·9	57	18	Na drevju ob parobkih
Šoja, <i>Garullus glandarius</i> (L.)	koncem aprila	5—7	32·8 × 23·4	52	16	V mladju
Veliki srakoper, <i>Lanius</i> <i>excubitor</i> (L.)	aprila	4—6	27·6 × 20·0	32	15	Večinoma na visokih divjakih
Siva čaplja, <i>Ardea cinerea</i> L.	sredi aprila	3—5	63·0 × 43·6	474	26	Na visokem drevju v družbah ali v bičevju

S. E:

Pri bukvi.

Br-r-r je ropotala budilka ob pol dveh zjutraj visoko gori na tramu skednja, kjer smo spali, zakopani v dišeče seno, spanje pravičnih. „Slišiš?“ je zarenčal Peter iz levega kota. „Vstati bo treba!“ je vzdihnil Lojze iz nasprotnega. Jaz pa, ki sem kraljeval najvišje na sredi sena in ki jako rad dolgo spim, sem se potuhnil. Tovariša sta se bila že čisto opravila, a jaz sem še ležal. Pa Lojze ni odnehal dokazovati mi upravičenosti svojih prvih besed tako dolgo, da sem res otrešel seno raz sebe, se oblekel in zlezal, vdan v višjo voljo, po vse preveč strmi lestvi raz skedenj.

Vražje mrzlo je bilo, ko smo stopali najprej po cesti, potem pa po pešpoti uro daleč v Pešico. Zavili smo v gozd in navkreber. Peter, ki vedno skrbi za vse, kar je treba in ni treba in ki še nikdar ni pozabil ne vžgalic, ne pipe doma, nam je svetil z električno svetilko pod noge. Oh ta svetilka! Peter jo je dobil kot nameček za prvo darilo pri nekem tekmovalnem streljanju ravnoprav za nas. Kolikokrat bi se bil prevrgel brez nje po teh strminah vprek skal in korenin! Že neštetokrat nam je dobro služila. Bila je še trda tema, ko smo dospeli na vrh k bukvi.

Kopa prijetnih spominov se vzbudi v meni s to besedo. Pri bukvi! Kolikokrat sem sedel pod njo zvečer, ko so odsevali od zahajajočega solnca zardeli oblaki skozi vejevje in so trepetali v večni luči glasovi šentvidskega zvona v mrak. Večkrat že me je pozdravilo jutranje solnce sedečega pod bukvo, pri kateri je naravnost krasno čakališče. V sedlu med dvema hriboma, kjer se stikata od dveh strani vodeča globoka jarka na mali ravnici, odkoder vodi več stez navkreber in v dolino, stoji sredi jase. Že odnekdaj jo poznajo šentvidski lovci in še sedaj se poznajo pod drevesom zasuti jami, kjer sta ubila pred več kot 50 leti brata Lastinska, sloveča in strastna lovca, do prs tičeča v jamah, na čakanju marsikatero lisico, jazbeca, srno in zajca.

Za danes smo se bili namenili čakati jazbeca, ki je hodil tam mimo vsako jutro domov. Razdelili smo se tako, da sva stala Lojze in jaz vsak na eni strani bukve, Peter pa je šel prezebat na križpot

Melanistična kozača v dež. muzeju.

vrhu hriba. Tiho sva se zmenila z Lojzetom, nabila puški, snela z njiju jermena in sedla pod bukev med korenine, ki so tako mogočne in razrasle, da se skrije človek skoro docela v njih.

Tajinstveno mirna je bila narava. Luna je veslala v našo veliko nezadovoljnost skrita za oblaki in samo tu in tam nas je ošinil svit, ki se je prikral za trenutek skozi vejevje. Mraz je bilo, da mi je otrpnila skoro levica, držeč napeto puško na kolnih. Potisnil sem klobuk nazaj in se naslonil na deblo.

Čudna stvar ta lovska strast! Koga se prime, tega ne zapusti tako kmalu. In naj že lovec strelja z zrnjem drobno perutnino

ali zasleduje s kroglo v jesenskem jutru ponosnega jelena, naj naskakuje velikega petelina ali pleza za lahkonomim kozlom, naj ga razburja v napetem pričakovanju vesela gonja psov ali pa naj čaka spomladnega večera ob robu gozda dolgokljunega gosta, vedno mu nudi lov užitek in neka neutešljiva sila ga žene v lovišče. Na vprašanje, kateri lov je najzanimivejši, pač lahko odgovorimo, da oni, s katerim se človek ravnokar bavi. In česa vsega ne žrtvuje človek za lov! Najhujše napore, ki bi se jih sicer branil tudi za dobro plačilo, prenaša na lovu z lahkoto in zadovoljstvom, ne brigajoč se za drugo zabavo. Saj poje že slavni lirik Horaz, da

manet sub love frigido venator tenerae
coniugis immemor!

Še vedno ni bilo poznati, da se bliža noč koncu. Nasprotno! Oblaki so se tako nakopičili, da je postalo še bolj temno. Presneto nerodno sem sedel na korenini; moral sem sneti nahrbtnik in si ga podložiti. Ravno sem se zopet previdno usedel in udobno nazaj naslonil, kar mi prinese vetrič rahel šum iz desnega jarka. Napeto sem poslušal v noč. Divjad, kakor je bilo slišati najbrž lisica, je šla počasi po strmini, zasuti z listjem, naravnost proti nama. Vedno razločnejše je šumelo in zdajci se je preplašeno oglasil v jarku ptiček, ki so ga vzdramile stopinje iz spanja. Prijel sem trdno za kopito in se nehote

¹ Pod milim nebom ostaja lovec, ne misleč na nežno soprogo.

prepričal, če je puška res napeta. Sedaj sem slišal stopinje že čisto blizu in spoznal po hoji lahko jazbeca. Veter ne bi mogel biti ugodnejši in bil sem prepričan, da mora priti enemu izmed naju pred cev. Samo škoda, da je bila še taka egiptovska tema, da ni bilo razločiti niti najbližnjih dreves. Tiho in previdno sem zdrčal s korenine ali boljše rečeno nahrbtnika, se obrnil na desno ter dvignil puško. Ne vem, kako dolgo časa sem čepel v tej malo prijetni legi. Čutil sem jazbeca čisto blizu sebe, slišal sem ga kretati se poleg bukve, toda v tej nesrečni temi nisem videl ničesar. Lotevala se me je lovska razburjenost in srce mi je bilo tako močno, da bi ga bil lahko slišal predrzni jazbec. Obenem pa sem bil radoveden, kako se bode stvar končala. Če pride jazbec še bliže, se mora zadeti ob mojo puško. Ali naj streljam na slepo srečo? Mogoče ga vidi Lojze! Ko bi hotela luna samo malce posvetiti in bi se ne skrivala tako nalašč!

Pa mojega pričakovanja je bilo kmalu konec. Jazbec je obmiroval, za nekaj hipov slišno posrkal zrak vase, potem pa plašno odskočil in odbežal z ropotom v hrib. Zagodel sem in se pogovoril z gospodarjem pekla, nato pa zlezal po vseh štirih okoli debla k Lojzetu. „No?“ sem zamrmral jaz. „Na?“ mi je odmrmral on.

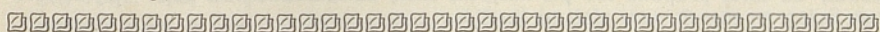
„Kaj je bilo?“ me je vprašal z razburjenim glasom. Ko sem mu razložil, da je bil najbrže jazbec, mi je povedal, da je čutil njegovo sapo skoro v obraz. O ti smola, ti!

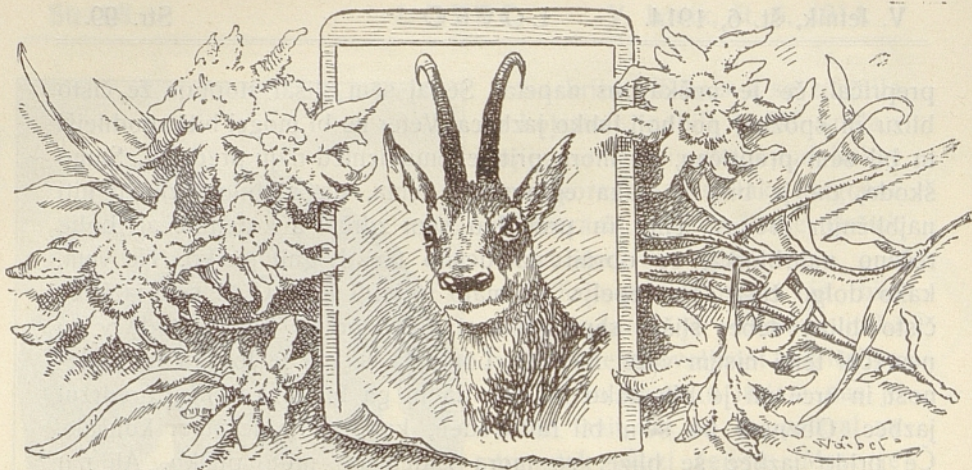
Zlezel sem na stari prostor nazaj in čakala sva dalje. Počasi se je delal dan. Tam za hrvaškimi hribi se je jelo svetliti, vedno bolj je razločevalo oko prepleteno vejevje in posamezna debla. Pod nami v dolini je zalajal lisjak in nad vrhovi dreves okoli bukve se je spreletela sova. Vedno svetleje je postajalo. Ščinkavec se je oglasil prvi izmed pevk, ki so pozdravljale mlado jutro. Ne več dolgo in prvi žarki solnca so osvetlili vrhove ter lezli vedno nižje k nam. Lahen vetrič je potisnil oblake proti zahodu; napočilo je lepo, jasno jutro.

Peter jo je primahal kmalu po solnčnem vzhodu s svojega čakališča k nama. Vprašaje smo se spogledali.

„Vesta, da me je jazbec skoro pohodil?“ je začel in namá živo pripovedoval, da mu je prišel, stoječemu na križpotju, jazbec skoro čisto pod noge, a da ga vsled teme ni mogel zagledati. Ko sva i midva povedala najin doživljaj, smo se vsi trije smejali; ko smo pa pregledali prostor, kjer je stal naš posetnik, in smo našli tik pred bukvo njegovo posetnico, smo se zakrohotali.

Jazbeca ni bilo več k bukvi, četudi sva mu žrtvovala s Petrom še nekaj noči. Navsezadnje smo se mu menda le zamerili, kajti srečanje kar treh lovcev na potu z nočnih pohodov mora biti vsakemu poštenemu jazbecu vendar preveč.

Iz lovskega oprtnika

VII. redni občni zbor „Slovenskega lovskega društva“ se je vršil dne 17. maja t. l. popoldne v Schreyevi restavraciji na ljubljanskem glavnem kolodvoru. Otvoril in vodil ga je društveni predsednik g. dr. Iv. Lovrenčič, ki je podal zborovalcem sliko o društvenem delovanju v prošlem poslovnem letu.

Glavno delo se je nanašalo na izdajo „Lovca“. Razen tega je priredilo društvo 1. februarja 1913 v ljubljanskem Narodnem domu dobro obiskan ples in 8. septembra istega leta v mengeškem lovišču društvenega podpredsednika g. Fr. Urbanca tekmo frmačev, s katero smo hoteli pokazati širši javnosti, kaj premoremo na tem polju. Tudi je pristopilo društvo k „Avstrijski zvezi kinologov“, da bi dobilo na ta način v merodajnih dunajskih krogih več zaslombe. Zlasti pričakujemo podpore od c. kr. poljedelskega ministrstva, da bomo mogli lažje povzdigniti svoj glas ne le v lovskih zadevah, ampak posebno v ribarstvu, ki ga moramo razviti pri nas do zelo važnega gospodarskega činitelja. Vsled članstva pri omenjeni zvezi postanemo deležni tudi raznih drugih dobrot, oziroma olajšav, n. pr. znižanja vozne cene ob priliki prireditve pasjih razstav itd. Tako razstavo ali pa vsaj seznamsko smotro psov raznih vrst mislimo prirediti že letos v družbi s „Kranjskim društvom za varstvo lova“ in z „Alpskim društvom prijateljev psov v Gradcu“. Z razstavo bo združen nastop policijskih psov, česar še nismo videli pri nas.

Bolj kot prej pa nam je treba tesne združitve ravno zdaj, ko je gotovo, da dobi končno potrjenje novi lovski zakon za Kranjsko. Kot društvo se nismo spuščali glede njega v nobeno polemiko. Zastopali smo stališče, da nam je nov lovski zakon sicer potreben, a ta naj bi bil nekaj izvirnega, naj bi bil plod veščakov lova in kmetijstva ter naj bi nastal potom sporazuma med omenjenima panogama. Zdaj pa kaže novi zakon polno netočnosti in vrzeli in je le slab prepis lovskih zakonov drugih dežela. Skušali smo pa njegove zoper lov naperjene osti kolikor toliko odkrhniti, kar se nam je deloma posrečilo, ker smo našli pot do kabinetne pisarne. Sankcija novega zakona se je zavlačevala dolgo časa, zdaj je pred durmi. Lovci se bomo morali odločiti ali zato, da pustimo lovišča svoji usodi, da torej propade lov pri nas, ali zato, da izkrvave naši žepi. Kaj bi bilo

umestneje za naše razmere, o tem se še ni zedinil odbor. Prosimo pa že zdaj, da nas bi vsi lovci ubogali in storili tako, kakor bomo svetovali. Le v edinosti je moč, vsak nasvet nam je pa dobrodošel!

Sestavili smo tudi nova „Pravila“, glede katerih je izjavila že vlada, da ne bo imela proti njim pomislekov. Na podlagi novih „Pravil“ upamo dobiti od c. kr. vojnega ministrstva dovoljenje za uporabo vojaškega strelišča. Ako le pojde, upeljemo tudi streljanje na glinaste golobe.

Treba bo tudi več življenja v društvo. Zato smo sklenili, ustanoviti po sodnih okrajih podružnice. Tudi bo dobro, prirejati predavanja in prenesti lovske plesne enako „Planinskemu društvu“ iz Lunj, Ljubljane, n. pr. v Trst, Celje, Maribor ...

Blagajniške račune sta našla preglednika v najlepšem redu. Proračun za l. 1914 izkazuje okroglo 4000 K potrebščin, ki se nanašajo vse, izvzemši 100 K za razne stvari, na list. Ako dobimo podporo in bodo storili člani svojo dolžnost, upamo list povečati, kar je nujno potrebno. Seveda ne bodo smeli biti člani tako malomarni, kot so bili doslej. Nemoško je, ako prejemlješ list, ko ga moraš plačati, ga pa vrneš. Tako postopanje se samo najbolj obsoja. Kar je pa predvsem žalostno, je to, da je med dolžniki največ takih ljudi, ki jim ni za 6 K, ampak ne plačajo članarine iz brezbriznosti in udobnosti. Da ne bo moglo društvo mirno gledati tega, je umevno. Če ne pojde drugače, bo moralo društvo opustiti vso obzirnost napram zakrknjencem.

Zdaj štejemo okroglo 700 članov. Za trhle veje, ki so odpadle, ni škoda, želimo si pa mnogo krepkega mladja. Čim več bo gnotne in moralne podpore, tem boljše bo naše delo!

Računski zaključek za l. 1913 obsega sledeče važnejše podatke: prejemkov je bilo 21.321,30 K, troškov 21.038,29 K, torej znaša prebitek 283,01 K. Od teh je naloženih 279,48 K, 3,53 K je pa ostalo v gotovini. Sklad „Zelenega križa“ je znašal koncem leta 616,21 K.

Glede odbora smo opustili staro razdelitev po okrožjih. V novi odbor so bili izvoljeni z vzklikom gg.: Dr. Igo Janc, odvetnik v Radovljici; Jernej Kemperle, trgovec v Kamniku; Dragotin Klobučar, bančni uradnik v Ljubljani; Milan Lah, poštar v Ložu; Dr. Janko Lokar, c. kr. profesor v Ljubljani; Dr. Ivan Lovrenčič, odvetnik v Ljubljani (predsednik); Anton Martinc, bančni uradnik v Ljubljani (blagajnik); Julij Mazelle, veleposestnik v Ljubljani; Dr. Ivan Mischitz, c. kr. profesor v Kranju; Adolf Pauser, posestnik v Novem mestu; Dr. Janko Ponebšek, c. kr. finančni svetnik v Ljubljani (gospodar); Ivan Rus, posestnik v Brežah; Valentin Šturm, veleposestnik v Poljčah; Dr. Ivan Tavčar ml., odvetniški kandidat v Ljubljani (tajnik); Fran Urbanc, veletržec v Ljubljani (podpredsednik); Edvard Vencajz, davčni upravitelj v Trebnjem. Namestniki so gg.: Ljudevit Borovnik, puškar v Borovljah; Stanko Erhartič, pravnik v Celju; Ivan Hutter, c. kr. sodnik v Idriji; Dr. Ivan Kavčič, c. kr. avskultant v Ljubljani; Fran Klemenc, posestnik v Medvodah; Janko Košir, trgovec v Kamniku; Dr. Avgust Leitgeb, c. kr. sodnik v Škofji Loki; Josip Maček, gostilničar v Ljubljani; Tone Mladič, c. kr. sodni svetnik v Šmarju pri Jelšah; Fran Pahernik, veleposestnik v Vuhredu; Josip Seidl, posestnik in trgovec v Spodnji Šiški; Arnošt Šerko, posestnik in trgovec v Čerknici.

Predsednik se je še spomnil umrlih članov in odgovoril na razna vprašanja, nakar so šli zborovalci gledat v hotel „Štrukelj“ ljubkega medvedka, ki so ga poslali na občni zbor naši dolenjevaški (ribniški) tovariši.

Udeležba je bila srednja. Z ozirom na čas, ki nam ogroža lov, bi morala biti večja. Kdaj bo prodrlo med nami prepričanje, da ne zadostuje za lovca samo puška? Kdor je lovec z vsem srcem, naj budi in dela dan, da nas ne zaloti smrt!

Skalni jereb (*Caccabis saxatilis*, Wolf et Meyer) — na Gorenjskem in Notranjskem ga imenujejo po podobnem italijanskem imenu „kotórna“ ali „katórna“ — ni na Kranjskem vobče tako redek, kakor bi marsikdo menil. Na Gorenjskem jih je precej, še več na Krasu. Na Gorenjskem ga poznajo in love le planinci, dasiravno ga nahajamo tudi v loviščih, ki so precej oddaljena od planin, oziroma precej nizko leže. Pa tudi na Dolenjskem ni brez kotórn. V legah, ki jim priajo, to so travnate, s skalovjem in grmičevjem pretkane strmine ob Savi od Litije do Zidanega mosta je še nekaj trop — pred leti jih je bilo še precej.

G. dr. V. Jeločnik je objavil v „A. Hugos Jagdzeitung“ (l. 1912, št. 3 in 4) zanimivo razpravo* o lovski perutnini, ki jo imamo na Kranjskem, in pravi o skalnem jerebu sledeče :

„Pisanega skalnega jereba nahajamo na Kranjskem na zapadnem in južnozapadnem Krasu kakor tudi na planinah in v podplaninskih legah Gorenjske. Na Krasu jih je precej, na Gorenjskem manj, četudi ne smemo reči, da je število pičlo. Na Krasu jih je največ okrog Ilirske Bistrice, Idrije, Vipave, na Nanosu itd ; na Gorenjskem prebiva kotorna ponajveč na „planinah“, kjer jo precej preganjajo pastirji.

Kotorne iz kraških lovišč so precej manjše kakor gorenjske. Razlikujejo se tudi v perju : notranjske kotorne imajo nekoliko manj rdečkasto nadahnjeno perje in so v barvi podobne divjemu golobu. Ne upam se izreči sodbe, ali je umestno in potrebno, da razločujemo dvoje vrst kotorn, kraško in gorenjsko, gotovo je, da je kotorna na Notranjskem popolnoma slična s kotorno severnih balkanskih dežel (Bosne, Hercegovine, Dalmacije itd.).

Ker pa razločujemo že na Balkanu tri vrste kotorn — severno, vzhodno in grško plemo —, bi lahko prištevali planinsko (gorenjsko) vrsto posebnemu plemenu.

V Alpah nahajamo kotorno na Kranjskem povsod, dasi v prav različnem številu. Na predplaninah Triglavске skupine, v Karavankah in Kamniških planinah je povsod doma in sicer visoko gori v pravem planinskem svetu ravno tako kakor — in sicer precej pogostoma — nizko v gozdovih, ki se dotikajo planin. V takih legah jo vidimo pa le slučajno, ker si izbere vedno neprehodne, skalnate in gosto zarasle strmine. V podobnih legah prebiva kotorna tudi — čeprav dandanes že v prav pičlem številu — ob Savi, in sicer v strmем pogorju, ki pripada Kranjski in spremlja Savo od Litije do Zagorja na obeh straneh, od Zagorja, oziroma Trbovelj pa na desnem bregu. Kotorne sem videl na Sv. Gori nad Savo, pri Tirni in Čolniših (Mošenik), nadalje v strminah med Renkami in Košico kakor tudi na Žampohu pri Polšniku, vendar skoraj vedno le posamezne, redko v tropi.

Žalibog gine v dostopnih legah imenovanih bivališč vedno bolj in bo izginila kmalu popolnoma, če že ni (jaz sem jih opazoval pred 10—12 leti), ker so jim zankarji vedno za petami. Tudi je kotorna kaj brezskrbna in nemarna, kar se tiče naprave gnezda: jajca nanese čestokrat tik potov ali kravjih in kozjih steza, tako da jih pohodi živina ali pa pokvari pastir“.

Tako piše dr. Jeločnik v svojem temeljitem spisu. Kdor pozna lovske razmere na Gorenjskem, mu gotovo pritrdi. Kar se ustreli kotorn na lovu, to število ni na Gorenjskem omenitve vredno ; kar jih pa polove pastirji in zankarji in koliko pokončajo gnezdišč, za to naj bi se brigali lovci in naj bi ustavili zanikarni svojati pregrešno delo.

Tudi o tem, kar piše dr. Jeločnik glede kotorne na Dolenjskem, oziroma ob dolenji Savi, sem se sam prepričal, da je istina. Kotorn tam že skoraj ni več, le

* Krains jagdbare Federwildarten, deren Vorkommen, Verbreitung, und jagdliche Bedeutung. Von Dr. Viktor Jeločnik.

na najstrmejših in najbolj zaraslih obronkih je še nekaj trop, pa tudi teh bo v par letih konec, če se ne pobrigajo pravočasno zanje lovci.

Pravim „lovci“, ker takih, ki nosijo puško in streljačijo okrog, je prav tam desetkrat preveč. A koliko je pravih lovcov, ki imajo zmisel za lov in kaj ljubezni do živali?! Na onih par divjih koz, ki se drže že od nekdaj v Košici, so brakirali zagorski „lovci“ dan na dan s psi in pokali po njih s šibrami. Tu pa tam je bil kak kozel tako srečen, da je res obležal in bil rešen nadaljnega trpljenja, koliko so jih pa ti mrharji le oškropili, da so poginili po dolgih mukah v skalovju, tega seveda ne obesijo na veliki zvon! Tudi jelena, ki je zašel med te lovce, so poškopili s šibrami in to na Novega leta dan 1. 1914, torej v prepovedanem času! Odsesel jim je sicer kožo, a kdo ve, če ni plemenita žival žalostno poginila po dolgem hiranju! Kdor ne zna streljati s kroglo, ta naj pusti jelena in kozla in naj poka po zajcih! C. kr. okr. glavarstvo v Litiji pa naj povabi omenjene mrharje na odgovor zaradi prestopka lovskega zakona! Hvala Hubertu, da bo odslej bolje, ker je dobil lovišče s kozli (Košico, Žampoh itd.) od kneza Windisch-Grätz v podzakup mož-lovec, ki lovi vedno prav lovsko in — človeško!

Sploh bi bilo dobro, če bi se „Slovensko lovsko društvo“ malo zanimalo tudi za taka zakotna lovišča in tu in tam malo podrezalo v kup, čeprav ne bo vedno prijetno lovcem-mrharjem. Samo en slučaj še, ki dovolj jasno osvetljuje, kaj se vse šopiri med Slovenci pod imenom „lovec“. Poslušajte in strmite! Ravno tam nekje, kjer so še kotorne ob dolnji Savi, živi „lovec“, ki je sam posestnik in najemnik lova. Ta vzor pravega mrharja kupuje jerebe, ki mu jih v sosednjem (na desnem bregu Save ležečem) knežjem lovišču lovi v zanke neki napol bebast nepridiprav in postopač ter donaša črez Savo. O beata Carniola!*

Član „Proste zveze v varstvo lova“.

K slučaju v zadnji št. »Lovca« omenjene lovske tatvine v Kamniški Bistrici. Pri sodbah tatvin je velike važnosti, da se določi pravilno vrednost ukradene stvari, ker je od nje odvisna kazen, ki zadene tatu. Ravno radi tega doleti največkrat lovske tatove premila kazen, ker se ceni prenizko vrednost ukradene divjačine. Vrednost ukradenega blaga moramo ceniti v zmislu določbe §-a 173. kaz. zak. po škodi, ki jo ima vsled tatvine okradeni, ne po koristi, ki jo ima tat. Mislim, da smo si vsi lovci edini v tem, da moremo pravilno dognati pri ukradeni divjačini to škodo le na ta način, če upoštevamo vrednost, ki jo ima za lovca živa, ne mrtva divjačina. S tega stališča bi se morala določiti pri slučaju, ki ga je obravnavalo c. kr. okr. sodišče v Kamniku, škoda na 130—150 K. Toliko vsaj ceni žive divje koze verski zaklad v loviščih Krma, Kot, Vrata itd. na Gorenjskem. Na Solnograškem, Zg. Štajerskem, Koroškem in Tirolskem jih cenijo celo na 180—200 K. Sodišča so tudi že sodila tako, da niso upoštevala cene ali vrednosti ubite, ampak vrednost žive divjačine. Temu mnenju se je pridružil tudi kasacijski dvor, ko je zavrnil z odločbo 18. novembra 1912 ničnostno pritožbo, v kateri so navajali pritožniki, da so bili obsojeni hudodelstva tatvine po §§ 171, 174 II a kaz. zak. ravno radi tega, ker se je ugotovila vrednost ukradene divje koze po vrednosti, ki jo ima živa. To stališče pa je opustilo najvišje sodišče v odločbi 28. aprila 1913. V popolnoma podobnem slučaju je ugodilo ničnostni pritožbi in razveljavilo prvo sodbo, ki se je ozirala na vrednost živega divjega kozla,

* Uredništvo „Lovca“ ni dobilo doslej nobenega poročila o tu omenjenem postopanju z živalmi. Ume se pa, da zastopa stališče, da je treba vse take in podobne rane našega lovstva temeljito izžgati. Odgovornost za resničnost takih dopisov pa prepušča piscem.

ker pride po mnenju najvišjega sodišča v poštov le vrednost ustreljene divjačine, kot gospodar škoda pa, ki jo ima okradeni lovec posredno in ki je lahko večja, more priti v poštov pri vprašanju o odškodnini. Te razsodbe seveda lovci ne moremo pozdravljati.

F. L.

Vprašanja in odgovori.

Iv. Fr. v Polj. pri Šk. L. *Vprašanje:* Preteklo leto sem poslal svoj lovski list ter nekaj drugih in dva orožna lista c. kr. okr. glavarstvu s prošnjo za napravo novih. Kolkoval sem prošnjo z 1 K. Enako sem napravil letos z 8 lovskimi listi. Zdaj pa zahteva c. kr. urad za odmero pristojbin v Ljubljani od vseh lovcev izvzemši mene 1 K za poravnavo kolka k prošnji. Ali je to prav?

Odgovor: Zahteva c. kr. urada za odmero pristojbin je upravičena. Da se izognete v prihodnje kolkovnim stroškom, idite rajši sami na glavarstvo in jim povejte svojo željo ustno.

Lovski klub na Gorenjskem. *Vprašanje:* Usojamo si vprašati „Lovsko društvo“, ali bode storilo kake korake proti temu, da bi se podelila zajcu prostost v vsaki občini, katerakoli predloži tozadevno prošnjo, ne glede na to, ali napravi zajec res veliko škodo ali ne.

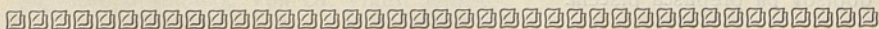
Odgovor: Občine, kjer bodo smeli proglasiti občinski odbori s potrebno večino zajca za nelovno žival, bo določila dež. vlada v sporazumu z dež. odborom. Kjer bodo sedeli v občinskih odborih dobri gospodarji, tam se ne bodo poslužili niti svoje pravice, ker prinaša dandanes lov občinam z dobrimi lovi lepih koristi. Ako bi pa hoteli imeti kmetje kje zajca na vsak način prostega kljub temu, da tudi po novem lovskem zakonu ne more biti v njihovi občini nelovna žival, bo storilo „Lovsko društvo“ vse potrebne korake, da se ne bo kršil zakon, ako bo pravočasno obveščeno o kaki taki nameri in bo dobilo vse potrebne, obenem pa točne podatke. Dobro bi pa bilo, da bi opozarjali lovci ljudi na škodo, ki bo nastala iz proglašanja zajca za nelovno žival ne le za občino, ampak tudi za posameznike (zanemarjanje dela, prepiri, sovraštvo, tožbe itd.).

Izkaz

darov za onemoglega dvainosemdesetletnega lovskega čuvaja Matija Pablerja v Spodnji Besnici pri Kranju, ki je opravljal službo lovskega čuvaja čez 60 let:

Slov. lovsko društvo iz sklada „Zeleni križ“ K 30; Društvo za varstvo lova na Kranjskem v Ljubljani K 40—; g. „Joštar“, Stražišče K 10—; ga. Milka Matjačeva, Stražišče K 5—; ga. Ana Šmidova, Škofja Loka K 5—; g. Jakob Bajželj ml., Stražišče K 5—; g. Leon Matajec, Stražišče K 5—; g. Pavel Šmid, Gaštelj K 3—; g. Edvard Dolenc, Kranj K 2—; g. Ciril Schiffrer, Stražišče K 2—; gdč. Fani Ocvirk, Stražišče K 1—; gdč. Pavla Schiffrer, Stražišče K 1—; gdč. Francka Tavčar, Gaštelj K 1—; g. Franc Benedik, Kranj K 1—; g. Franc Chrobath ml., Kranj K 1—; g. Rudolf Jeglič, Kranj K 1—; g. F. Kokalj, Kranj K 1—; g. I. Lukeš, Kranj K 1—; g. Ivan Luštrek, Sora K 1—; g. R. Marenčič, Kranj K 1—; g. Ciril Mohor, Kranj K 1—; g. I. Pfeifer, Kranj K 1—; g. Lovro Rebolj, Kranj K 1—; g. Rudolf Rus, Kranj K 1—; g. Franc Šumi, Kranj K 1—; g. zemljemerec Zupančič, Kranj K 1—; g. pl. Premierstein, Kranj K —60; g. Rudolf Jereb, Kranj K —50; g. Franc Oman, Stražišče K —50; g. Jakob Bajželj st., Stražišče K —40; g. I. & A. Bidovec, Kranj K —40; g. Fran Volčič, Kranj K —40; g. prof. Komotar, Kranj K —20; g. I. Završnik, Kranj K —20. Skupaj 12640.

Vsem plemenitim darovalcem se najtopleje zahvaljuje obdarovanec!

Fr. Ševčik, puškar,

Ljubljana,

Židovska ulica št. 8.

Velika zaloga **pušk in samokresov** lastnega izdelka in najnovejšega sistema kakor tudi belgijskih, **sulskih in čeških** strogo preizkušenih pušk z najboljšim strelnim učinkom. Posebno priporočam svoje širom znane lahke trocevke s Kruppovimi cevmi in puške brez petelinov za brezdimni smodnik. **Novo!** Avtomatične Browning-puške, kalib. 16 in 12, z neprekosljivim strelnim učinkom. Avtomatične Browning- in Steyr-pistolet. **Velika zaloga vseh lovskih potrebščin** po najnižji ceni. Popravila in naročila izvršujem točno in zanesljivo.

Ceniki na zahtevo zastoj in poštne prosto.

Svoje cenjene odjemalce prosim vljudno, da izvolijo pri naročilih patron natančno označiti kaliber puške, št. šiber in pa, ali žele navadni ali brezdimni smodnik.

Pozor g. lovci!

Za nagačenje raznovrstnih živali se priporoča

IVAN ROBIDA,

V LJUBLJANI, Tržaška cesta št. 22.

Fina, strokovnjaška izvedba. Najnižje cene. — Na željo odnašam in donašam tudi sam domov. — Naročilo z dopisnico zadostuje.

Kavarna Evropa

v Ljubljani, Dunajska cesta,

je shajališče članov „Slovenskega

lovskega društva“.

Konfekcijska trgovina

Gričar & Mejač, Ljubljana, Prešernova ulica 9,

priporoča lovcem svojo bogato zalogo vsakovrstnih oblačil.

I. KETTE, Ljubljana,

Franca Jožefa cesta št. 3

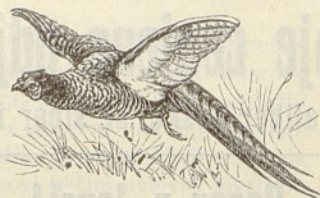
Specijalna trgovina klobukov, čepic, kravat,
perila, sploh vseh modnih in športnih predmetov.

Vsakovrstne potrebščine za lovce.

Žive

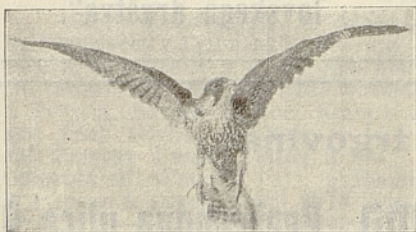
jelene, srne, zajce, kunce,
fazane, jerebice kakor tudi
vse vrste druge divjačine

prodaja v svrhu osveženja krvi

Edvard Mayer v Dunajskem Novem mestu, Schneeberggasse 10.

Zlasti opozarja na nasadna jajca vsakovrstne perutnine. — Za živ
prihod divjačine in za svežost jajc jamči. — Cene nizke.

Prvovrstna tvrdka. — Cene nizke.
Mnogo odlik. priznanj.

V. HERFORT,

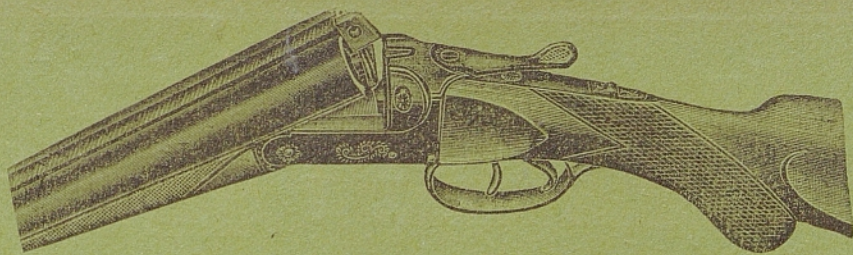
zoolog. preparator,

LJUBLJANA,

Vrazov trg 1 — Sv. Petra nasip 71,
se priporoča za prepariranje vseh
vrst živali, montiranje rogov, izdelo-
: vanje vseh vrst kož za preproge. :

Izdajatelj: „Slovensko lovsko društvo“ v Ljubljani. — Odgovorni urednik: Anton Martinc v Ljubljani.
Tisk J. Blasnika nasl. v Ljubljani.

F. K. KAISER, puškar v LJUBLJANI, Šelenburgova ulica 6,

priporoča svoje puške, samokrese, avtomatične pištole in lovske priprave. Popravila po nizki ceni. Topič „Salut“.

Umetni ogenj.

Pišite po novi cenik!

C. kr. prodaja smodnika.

JOSIP ROJINA, Ljubljana
Franca Jožefa cesta 3

Krojaški modni salon za gospode.

Elegantne obleke.

Najnovejši kroj.

Priporoča vsakovrstne športne in lovske obleke ter lovske uniforme.

V zalogi ima vedno najnovejše blago prvovrstnih tvornic.

Elegantne promenadne obleke in uniforme vseh vrst.

Točna, solidna in hitra postrežba.

Tiskarna in litografija

J. Blasnika nasl. v Ljubljani

se priporoča v izvršitev vsakovrstnih v
to stroko spadajočih del.

Vinska trgovina PETRA STEPICA v šiški priporoča svojo veliko zalogo vina najboljše kakovosti po nizkih cenah.

Vino razpošilja v lastnih
: sodih na vse postaje. :

Kmetska posojilnica ljublanske okolice v Ljubljani,

R. Z. Z. N. Z.

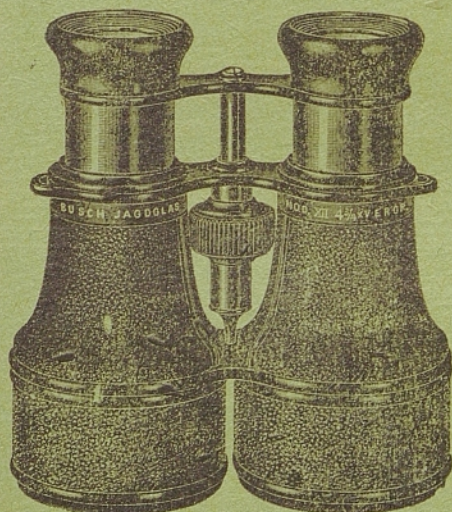
obrestuje hranilne
vloge po

4 $\frac{3}{4}$ $\frac{0}{0}$

brez odbitka rent-
nega davka.

Sprejema vloge na **tekoči račun** s čekovnim prometom
ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Rezervni zaklad: nad pol milijona kron.
Hranilne vloge: dvajset milijonov kron.

Cena 80 kron.

Novost!   **Novost!**

Pozor gg. lovci!

Najnovejši in najizbornejši daljnogled sedanjosti je

Busch-ov

daljnogled mod. XII,

katerega si naj nabavi vsak lovec. Omenjeni daljnogled vsebuje vse optične vrline v najvišji meri in je osobito za lov in šport zaradi svoje izvanredno velike svetlobne moči neprekosljiv in kot nočno steklo naravnost očarujoč.

Povečanje	4 $\frac{3}{4}$ krat.
Vidno polje v razdalji 1000 m	105 metrov.
Objektivski prerez	53 mm,
Svetlobna moč	132
Teža	450 gramov.

Specijalist za očale in nanosnike. Velika zaloga toplomerov, barometrov, mer za višino, kompasov, daljnogledov: Zeiss, Busch, Goerz — Ceniki brezplačno! — Bogata zaloga ur, zlatnine in srebrnine. — Tovarniška zaloga gramofonov in plošč.

Fr. P. ZAJEC, Ljubljana, Stari trg šte. 9.